

**ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]**Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

УДК 811.134.2

*Стаття надійшла до редакції [Article received /**Статья поступила в редакцию] – 09.01.2019 р.**Перевірено на плагіат [Checked for plagiarism / Проверено на плагиат] – 11.01.2019 р.**Оригінальність тексту [The originality of the text / Оригинальность текста] – 100 %**<http://doi.org/10.17721/2663-6530.2019.35.03>***СИНТАКСИЧНИЙ ТИП (СХОЖІСТЬ ТА ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ) В
ІСПАНСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ***Ніна Миколаївна Корбозерова (м. Київ, Україна)**ninakor@ukr.net*

доктор філологічних наук, професор кафедри романської філології

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

(Міністерство освіти і науки України)

01601, м. Київ, бульвар Шевченка 14

У статті проаналізовано структурну організацію, семантичне навантаження та функціональну роль словосполучень іспанської та української мов на синхронному зрізі з метою виявлення їхнього мовного типу в окремо взятій мові з подальшим порівнянням цього феномену в обох мовах. Застосовано принцип фрагментарної типологічної класифікації зазначених мов, заснованої на визначенні конкретної ознаки синтаксичної одиниці, незалежно від генетичної спорідненості / віддаленості мов. Ґрунтуючись на таксономічній лінгвістичній типології В. фон Гумбольдта, яка побудована на загальних принципах різного ступеня граматикизації мов світу, у цьому дослідженні виявлено, що тип словосполучення в досліджуваних мовах не є представленим у чистому вигляді. Відтак, враховуючи співвіднесення ролі та ступінь вживаності прийменника, відмінка, порядку слів та морфологічно незмінюваних слів (прислівника, інфінітива, дієприслівника та герундія) у таких структурах, як узгодження, управління та прилягання, в іспанській мові синтаксичний тип словосполучення доцільно віднести переважно до мішаного аналітично-флективного, а в українській мові – переважно до флективно-аналітичного різновиду. Одночасно спостерігається наявність у словосполученнях в іспанській та українській мовах по-різному представлених аломорфних або ізоморфних рис аглютинативного, полісинтетичного та

(Актуальні питання порівняльно-історичного і типологічного мовознавства

[Актуальные вопросы сравнительно-исторического и типологического языкознания])

Синтаксичний тип (схожість та диференціація) в іспанській та українській мовах (Іспанською)**[Синтаксический тип (сходства и различия) в испанском и украинском языках** (На исп. яз.)]

© Корбозерова Н. М. [Корбозёрова Н. Н.] ninakor@ukr.net

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINHVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

ізолюючого типів. Типологічна характеристика словосполучень у порівнюваних мовах будується з урахуванням типу форми та типу відношень між їхніми компонентами. Типологічні риси іспанських та українських словосполучень являють собою певну сталу сукупність, яка є взаємообумовленою та взаємозалежною, одночасно певна риса може бути провідною на тлі інших можливих характеристик. Порівняння іспанської та української мов доводить перевагу ізоморфізму структурних, семантичних та функціональних рис словосполучень, що вказує на схожість та подібність явища в обох мовах, над аломорфізмом рис, що засвідчує наявність різнотипних структур словосполучень як показника національно маркованих компонентів в окремо взятій мові.

Ключові слова: синтаксична система, універсальний тип, національний специфічний тип, порівняльний аналіз, іспанська мова, українська мова.

SPANISH AND UKRAINIAN SYNTACTIC TYPE (SIMILARITIES AND DIFFERENCES)

Nina M. Korbozerova (Kyiv, Ukraine)

ninakor@ukr.net

DSc (Philology), Professor of Romance Philology Department
 Taras Shevchenko National University of Kyiv
 (Ministry of Education and Science of Ukraine)
 14 Taras Shevchenko Blvd., Kyiv, Ukraine, 01601

The Indo-European syntactic system is very stable. This explains the fact that the Spanish and the Ukrainian, originating from a unique linguistic base, in their syntactic structure have a considerable number of common features. The syntactic similarity of comparative languages is manifested of the group of words, sentences and their elements.

According to the classification criteria in the languages above mentioned there are a lot of syntactic similarities: are distinguished similar sentence members which are expressed by similar morphological modes. In both languages the order of the words in the sentence are very similar too. Both investigated languages are characterized by the common modes of expression of syntactic relationships and by similar links in word groups.

The structure of simple and compound sentences also seems in both languages. Also there are simple and compound sentences, which are subdivided into coordinated and subordinated ones. On the other hand, each of the compared languages has its own

(Current issues in comparative and historical linguistics and linguistic typology)

Spanish and Ukrainian syntactic type (similarities and differences) (in Spanish)
[Tipo sintáctico (similitudes y diferenciaciones): español y ucraniano]

© *Korbozerova N. M. [Korbozerova N. M.] ninakor@ukr.net*

ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНИТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

distinctive features of the formal, semantic and functional deep level, which is explained by the specific national character of each of the studied languages.

In the comparative languages, the group of words, as a succession of two or more significant words linked semantically and grammatically, represents the complex denomination of the phenomena of the reality. It is one of the very important syntactic units, with which we can build the sentences. In both languages there are a lot of isomorphic characters referring to groups of words.

In relation to the degree of fusion of its components, the groups of words can be free or fixed. Thus in the groups of free words the lexical meanings of their constituents are conserved. They differ from the fixed ones whose components lose their lexical dependence. The fixed groups are divided into the dependents syntactically and phraseologically. In the comparative languages, the dependent groups syntactically perform a unique syntactic function. They do not split, one of its components is relaxed lexically.

The complex character of groups of words can be achieved isomorphically in a similar way: by the amplification of the simple group with a dependent word, by the unification of the nucleus by a simple dependent group, by means of two grammatically dependent elements, by the extension of the direct object.

Key words: syntactic structure, universal type, national specific type, comparative analyses, Spanish, Ukrainian.

СИНТАКСИЧЕСКИЙ ТИП (СХОДСТВА И РАЗЛИЧИЯ) В
ИСПАНСКОМ И УКРАИНСКОМ ЯЗЫКАХ*Нина Николаевна Корбозерова (г. Киев, Украина)**ninakor@ukr.net*

доктор филологических наук, профессор кафедры романской филологии
Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко
(Министерство образования и науки Украины)
01601, г. Киев, бульвар Шевченка 14

В статье исследуется синтаксическая система испанского и украинского языков на примере словосочетаний. Использование сравнительного анализа позволило выявить универсальные характерные черты, которые распространяются на структуру словосочетания в обоих языках, а также вывести

(Актуальні питання порівняльно-історичного і типологічного мовознавства

[Актуальные вопросы сравнительно-исторического и типологического языкознания])

Синтаксичний тип (схожість та диференціація) в іспанській та українській мовах (Львівською)

[Синтаксический тип (сходства и различия) в испанском и украинском языках (На исп. яз.)]

© Корбозерова Н. М. [Корбозёрова Н. Н.] ninakor@ukr.net

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINHVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

их национальный специфический тип в каждом из языков. Универсальный синтаксический тип словосочетаний в исследуемых языках подтверждает тезис об их далеком родстве.

Ключевые слова: синтаксическая система, универсальный тип, национальный специфический тип, сравнительный анализ, испанский язык, украинский язык.

**TIPO SINTÁCTICO (SIMILITUDES Y DIFERENCIACIONES):
 ESPAÑOL Y UCRANIANO**

Nina M. Korbozerova (Kiyv, Ucraina)

ninakor@ukr.net

Doctora en Letras, Profesora Titular de la Cátedra de filología románica
 Universidad Nacional de Kiyv Tarás Shevchenko
 (Ministerio de Educación y Ciencia de Ucrania)
 14 ave Tarás Shevchenko. Kiyv, Ucraina, 01601

En el artículo se analiza el sistema sintáctico en las lenguas española y ucraniana a base de los grupos de las palabras. El aprovechamiento del método comparativo nos ayudó a revelar los rasgos característicos universales de los grupos de las palabras y a determinar su tipo específico nacional en cada una de las lenguas. El tipo sintáctico universal de los grupos de las palabras en las lenguas investigadas testimonia la existencia el parentesco lejano entre ellas.

Palabras clave: *el sistema sintáctico, el tipo universal, el tipo específico nacional, el análisis comparativo, la lengua española, la lengua ucraniana.*

INTRODUCCIÓN

La lengua española, que pertenece a las lenguas románicas, y la lengua ucraniana, que pertenece a las lenguas eslavas, son parecidas y muy distintas a la vez en muchos aspectos gramaticales. Se sabe muy bien que las lenguas románicas son muy analíticas, pues han perdido la declinación, tienen un sistema verbal muy complejo y han adquirido el artículo, mientras que las lenguas eslavas son muy flexivas, tienen los casos gramaticales y su sistema verbal es muchísimo menos complicado. A pesar de eso las lenguas románicas

(Current issues in comparative and historical linguistics and linguistic typology)

Spanish and Ukrainian syntactic type (similarities and differences) (in Spanish)

[Tipo sintáctico (similitudes y diferenciaciones): español y ucraniano]

© *Korbozerova N. M. [Korbozerova N. M.] ninakor@ukr.net*

**ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]**Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

y las lenguas eslavas tienen su origen en el indoeuropeo y son el resultado de la diferente y paulatina evolución que experimentó la única lengua-madre – protoindoeuropea, las primeras a través del latín vulgar y las otras a través del protoeslavo. El indoeuropeo se formó aproximadamente en el año 3000 a.C. en la zona de las actuales Armenia y el sur de Ucrania. Con las migraciones de los pueblos indoeuropeos divididos en los occidentales y los orientales se crearon diferentes dialectos distintos que se dispersaron por el mundo. Por eso, no es extraño que en el cuerpo léxico y en la estructura morfosintáctica de las lenguas española y ucraniana modernas se conservan varios elementos lingüísticos parecidos. El vivo testimonio que las lenguas románicas y eslavas son emparentadas es el tipo sintáctico universal conservado hasta hoy día en ellas.

LITERATURA REVISADA

La comparación lingüística como método científico tiene una larga historia de su desarrollo. Las investigaciones recientes, basándose en los resultados clásicos, dan un enfoque nuevo y abren unas nuevas perspectivas para la futura ciencia. Así, la reconstrucción morfosintáctica exige un profundo análisis de las categorías gramaticales de las lenguas emparentadas, pues es preciso examinar las correspondencias gramaticales que existen en las lenguas investigadas para hacer la deducción, cuáles eran las categorías heredadas de una lengua común y cuáles son las innovaciones posteriores de cada una de las lenguas comparadas (Clackson, Anna Ramat, Lyovin). En este aspecto se estudia el cambio lingüístico de las lenguas que se debe a la voluntad consciente de la persona y a las necesidades internas. Además, el cambio lingüístico es regular y abarca la organización interna de las lenguas (Byron, McMahon, Milroy).

MATERIAL Y MÉTODOS DE LA INVESTIGACIÓN

El método comparativo, como un procedimiento universal para sistematizar las similitudes y diferenciaciones entre las lenguas para buscar su parentesco, se aplica para reconstruir la protolengua. En este artículo se aprovecha la comparación lingüística generalmente en calidad de un método y técnicas de la lingüística histórica para hacer la comparación sintáctica de las lenguas española

(Актуальні питання порівняльно-історичного і типологічного мовознавства

[Актуальные вопросы сравнительно-исторического и типологического языкознания])

Синтаксичний тип (схожість та диференціація) в іспанській та українській мовах (Іспанського)**[Синтаксический тип (сходства и различия) в испанском и украинском языках** (На исп. яз.)]

© Корбозерова Н. М. [Корбозёрова Н. Н.] ninakor@ukr.net

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINHVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

y ucraniana, que pertenecen a dos grupos bastante diferentes y distantes a primera vista. Pero al aprovechar este método y estas técnicas siempre llegamos a la conclusión de que entre estas dos lenguas investigadas existe cierta relación genética. Por eso estamos seguros de que el método comparativo de investigación de las lenguas española y ucraniana es muy útil para acercarnos a establecer la lengua antecesora común de ambas lenguas mencionadas, por una parte, y, por otra, revelar las cercanías lingüísticas entre diferentes grupos de las lenguas y determinar su tipo sintáctico, tomando en consideración tres variedades lingüísticas: diatópicas (situación territorial), diastráticas (situación social) y diafásicas (situación comunicativa).

RESULTADOS DE LA INVESTIGACIÓN

Los grupos de las palabras (GP) en las lengua española y la ucraniana pueden estudiarse a tres niveles, uno – profundo y otro – superficial, o sintáctico. A cada uno de los niveles le corresponden los rasgos gramaticales de GP tanto parecidos, como diferentes. Al nivel profundo se han analizado GP en el aspecto coherente, referencial, constructivo oracional y divisible/indivisible. Aquí se han revelado tres tipos de las relaciones idénticas objetivas, atributivas y circunstanciales. Pero, a veces el modelo de GP construido de modo parecido a primera vista, puede caracterizarse por los rasgos alomórficos debido al papel que ejerce la preposición. Al nivel sintáctico también hay semejanzas y diferencias entre GP, lo que depende del carácter de las relaciones sintácticas que se establecen entre sus componentes. En este plano se manifiestan la concordancia, el régimen y la adjunción. Y, por fin, al nivel semántico-funcional se puede hacer las deducciones acerca del tipo sintáctico de GP en las lenguas comparadas correlacionado inmediatamente con las relaciones subordinadas. En este aspecto son de sumo interés lingüístico el estudio de cuatro tipos de enlace sintáctico puros o combinados: sintético, analítico, sintético-analítico y asindético.

Ahora analicemos algunos rasgos tipológicos de GP por separado. En la concordancia el nombre regido se adapta a la palabra principal isomórficamente en género y en número y alomórficamente en la lengua ucraniana en el caso

(Current issues in comparative and historical linguistics and linguistic typology)

Spanish and Ukrainian syntactic type (similarities and differences) (in Spanish)

[Tipo sintáctico (similitudes y diferenciaciones): español y ucraniano]

© Korbozerova N. M. [Korbozerova N. M.] ninakor@ukr.net

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

gramatical, excepto en plural. En dependencia del carácter morfosintáctico del adjetivo hay transformaciones alomórficas en ambas lenguas comparadas *mañana gris, cielo gris, високий будинок, високі будинки*. El régimen es muy específico en las lenguas comparadas, formalmente puede ser con/sin preposición *encontrar al amigo, escribir la carta, зустріти друга, написати листа*. A diferencia del español, en GP ucraniano la flexión casual es obligatoria, excepto los sustantivos no declinados. En las lenguas española y ucraniana, en la adjunción en calidad de la palabra regida intervienen los adverbios, infinitivos y gerundios: *trabajar duro, muy puntual; тяжко працювати, дуже пунктуальний*, lo que es el criterio característico distintivo de la adjunción es el orden de palabras.

Cada tipo de enlace sintáctico correlaciona con un cierto tipo de relaciones subordinadas. Así, el tipo sintético abarca la concordancia gramatical genérica, numérica y casual y el régimen gramatical flexivo / no flexivo (casual) preposicional / no preposicional. El tipo analítico se basa en el régimen gramatical preposicional / no preposicional. El tipo sintético-analítico prevé el régimen gramatical no flexivo y no preposicional a la vez. El tipo asindético está ligado con la adjunción. Si comparamos en este aspecto la lengua española con la ucraniana podemos hacer las conclusiones muy interesantes acerca de la predominación de tal o cual tipo lingüístico en GP de cada una de las lenguas comparadas. De tal modo, en la lengua española predominan el tipo analítico y el sintético, en cambio, en la lengua ucraniana prevalecen el tipo sintético y el tipo combinado sintético-analítico.

Las relaciones sintácticas se expresan de ordinario por la flexión, por el orden de las palabras y por las palabras auxiliares, en primer lugar, por las preposiciones: *viaje por el bosque; прогулянка у лісі (парком)*. Estas relaciones son más ricas y variadas en la lengua ucraniana por tener ésta, además de la preposición, la desinencia gramatical. La flexión sirve de enlace entre todas las palabras que cambian. Este tipo de enlace sintáctico corresponde a la concordancia. El orden de las palabras es más fijo en el español. En las lenguas investigadas, en el régimen, el componente dependiente sigue a la palabra regente: *acercarse a la aldea; під'їхати до села*. En el caso de la adjunción se

(Актуальні питання порівняльно-історичного і типологічного мовознавства

[Актуальные вопросы сравнительно-исторического и типологического языкознания])

Синтаксичний тип (схожість та диференціація) в іспанській та українській мовах (Іспанською)**[Синтаксический тип (сходства и различия) в испанском и украинском языках** (На исп. яз.)]

© Корбозерова Н. М. [Корбозёрова Н. Н.] ninakor@ukr.net

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

observan diferencias considerables referidas a la posición que ocupa el adverbio de modo. Las conjunciones usadas en GP son pocas. Así, con ayuda de la conjunción *como*, *наче* pueden formarse GP con el sema comparativo. El artículo es de mucha importancia en GP en la lengua española: *un litro de leche*, *el más alto*, lo que constituye un rasgo semántico diferenciador del español.

CONCLUSIONES

En la estructura superficial en el paradigma de los GP verbales y sustantivales españoles y ucranianos hay mucha afinidad y cierta diferencia. Se diferencian entre sí los medios de enlace sintáctico de GP gracias a las preposiciones, artículos, orden de palabras en la lengua española y gracias al caso gramatical en la lengua ucraniana. Al haber obtenido los resultados del experimento comparativo llegamos a la conclusión de que en la estructura sintáctica de GP español siempre existe el modo analítico, mientras que en el ucraniano el sintético-analítico, es decir, la preposición de ordinario está acompañada por el caso gramatical del nombre sustantivo. El isomorfismo y el alomorfismo de la estructura de GP se explica en cada una de las lenguas por el carácter morfosintáctico, semántico, paradigmático y sintagmático entre sus componentes al nivel profundo.

Referencias

1. Anna G. Ramat, Paolo Ramat. *Las lenguas indoeuropeas* (Madrid, Ed. Cátedra, 1995).
2. Byron, Theodora. *Historical Linguistics* (Cambridge, Cambridge University Press, 1977).
3. Clackson, James. *Indo-European linguistics: An introduction* (London, Cambridge University Press, 2007).
4. Lyovin, Anatole V. *An Introduction to the Languages of the World* (New York, Oxford University Press, 1997).
5. McMahon, April. *Understanding Languages* (Cambridge, Cambridge University Press, 1994).
6. Milroy, James. *Linguistic Variation and Change* (Blackwell, 1992).

(Current issues in comparative and historical linguistics and linguistic typology)

Spanish and Ukrainian syntactic type (similarities and differences) (in Spanish)
[Tipo sintáctico (similitudes y diferenciaciones): español y ucraniano]

© Korbozerova N. M. [Korbozerova N. M.] ninakor@ukr.net